

REGULAČNÍ PLÁNY

V ý r o č n í s h r o m á ŝ d ě n í A s o c i a c e

Doplňujeme informace o výročním shromáždění doprovázeném odborným programem

Pro připomenutí základní údaje

Výroční shromáždění členů Asociace se koná 22. a 23. 10. 1999 v Plzni, v aule Pedagogické fakulty Západočeské univerzity (Jungmannova ulice 3). Tradičně je shromáždění spojeno s odborným programem, určeným nejen členům Asociace. Program začíná první den v 9.00 prezencí, do 10.00 je též možno instalovat výstavní exponáty. Vystou-

pení prvních referujících započne v 10.00 hodin. Druhý den je pro odborný program vyhrazeno dopoledne a odpoledne (od 13.00) je možné se zúčastnit prohlídky města s výkladem.

Nečlenové Asociace zaplatí 500 Kč vložného, členové platí 300 Kč (pokud ovšem jako členové splnili svou povinnost letošní platby členského příspěvku - příspěvky byly splatné do

konce června a při kontrole bylo zjištěno, že mnozí ještě nezaplatili). Vložné (jakož i doplatky členských příspěvků) posílejte na účet u České spořitelny č. 556654-018/0800. Doklad o zaplacení vložného vezměte s sebou do Plzně.

A nyní další, nové doplňující informace:

Prezentace grafických výstupů regulačních plánů

Budou zajištěny panely o výšce 2,2 m a šířce 1 m s možností propojení. Zájemci o prezentaci na panelech musí sdělit požadovaný počet panelů. Za prezentaci se nebude platit zvláštní poplatky.

Ubytování

Ubytování bude zajištěno v hotelu Centrál v sousedství místa konání pro ty kteří se přihlásí nejpozději do 30. září 1999. Kromě ubytování v hotelu je rezervováno 15 míst ve studentských kolejích v Plzni v cenové relaci cca 300 Kč za lůžko.

Pro případ, že si účastník bude zajišťovat ubytování sám, je možné kontaktovat např. tyto hotely: *Viktoria*, Borská 19, tel. 019/7221010 (1500 Kč za dvojlůžkový pokoj) *Continental*, Zbrojnická 8, tel. 7235292-4 (1950 Kč za dvojlůžkový pokoj s kompletním příslušenstvím) *CD*, Karlovarská 83, tel. 7259732 (dvojlůžkový pokoj 1350 Kč)

Podání přihlášek a zaplacení poplatků

Poslední termín pro podání přihlášek je **30. září 1999**. Ve výjimečných případech je možné uhradit vložné až na místě při prezenci.

U P Ř E S N Ě N Í P R O G R A M U

1. blok: Základní aspekty zpracování regulačních plánů

Legislativní aspekty – Dr. Jiří Plos, Praha

Ekonomické aspekty – Ing. Jan Suchý, Praha

Zahraniční zkušenosti (Německo, Švýcarsko) – Ing. arch. Vít Řezáč, Praha

2. blok: Regulační plány centrálních částí měst

Srovnání zpracovaných dokumentací vybraných měst – Ing. arch. Miroslav Tůma, Praha

Historické jádro Plzně – Ing. arch. Vladimír Klajmon, Brno a Ing. arch. Anna Hostičková, Plzeň

Centrální část Pardubic – Ing. arch. Milan Košař, Pardubice

Centrální část Ústí nad Labem – Ing. arch. Roman Koucký, Praha

3. blok: Regulační plány přestavbových území

Plzeň, lokalita Hamburk – Ing. arch. Karel Hanzlík, Ing. arch. Irena Králová, Plzeň

Praha – Ing. arch. Petr Durdík, Praha

Havlíčkův Brod, průmyslová zóna – Ing. arch. Emil Navrátil, Brno

4. blok: Regulační plány rozvojových ploch

Plzeň, kasárna Slovany – Ing. arch. Irena Králová, Plzeň

Plzeň, zelený trojúhelník sever – Ing. arch. Irena Langová a Ing. Irena Vostracká, Plzeň

Zbraslav – Ing. arch. Vítězslava Rothbauerová, Praha

Luže – regulační plán sídla – Ing. arch. Petr Starčevič

5. blok: Zkušenosti s využíváním regulačních plánů – stavební úřady, památková péče

Plzeň, Pardubice, Písek

Uvedené příspěvky budou uvozovat téma, předpokládá se jejich doplnění v diskusi od ostatních účastníků shromáždění

4. urbanistické sympozium

“Město a region na prahu třetího tisíciletí”

Asociace pro urbanismus a územní plánování (ve spolupráci s městem Hradec Králové a dalšími subjekty) připravuje na duben roku 2000 již čtvrté setkání nad výše uvedenou problematikou.

Poslední setkání v Olomouci potvrdilo závažnost problému (role regionálních center v ČR. Na tomto setkání bychom nejen chtěli dát příležitost městům (regionům), které dosud neměly možnost se prezentovat – tj. Hradci Králové, Pardubicím, Karlovým Varům, Jihlavě a Zlínu, ale též se pokusit o shrnutí dosavadních zkušeností s plánováním velkých českých měst a jejich regionů.

Velice rádi bychom uvítali aktivnější účast i “regionálních” orgánů i organizací, a to jak regionálních pracovišť MMR, tak i regionálních rozvojových agentur.

Žadoucí by byla i prezentace ÚP VÚC vztahujících se k regionům krajských center, případně i další rozvojové studie a programy regionálního zaměření.

Právě z těchto důvodů začínáme s přípravou sympozia s určitým předstihem. Uvědomujeme si, že s určitou částí potenciálních aktivních účastníků (např. rozvojové agentury) nemáme spojení, a proto se tímto obracíme na členy Asociace v regionech s žádostí o zprostředkování kontaktů.

Čtvrté sympozium se bude konat v první polovině dubna 1990 (6.–7. nebo 13.–14.) v Hradci Králové a záštitu nad jeho konáním již převzal primátor města ing. Oldřich Vlasák.

Na zasedání předsednictva AUÚP 30. 9. 1999 bude ustaven přípravný výbor tohoto sympozia (p. primátor Vlasák již do něj nominoval zástupce pořadajícího města). Předsednictvo Asociace uvítá účast kolegů z regionů, kteří by se na přípravě a průběhu sympozia chtěli aktivně podílet buď prací v přípravném výboru, nebo jinou formou.

Abychom zachovali charakter mezinárodního sympozia uvažujeme o pozvání zástupců regionů a měst (v blízkém zahraničí), zejména těch, které spolupracují nebo výhledově mohou spolupracovat s městy a regiony ČR (např. Linec, Görlitz, Regensburg). Nepředpokládáme, že by “vystoupení” těchto měst či regionů mělo být součástí “základního programu” sympozia. Domníváme se však, že by účast jejich zástupců mohla být přínosem v diskusi.

Milan Körner

U R B A N I T A

Urbanita je jedním z nejvíce užívaných i zneužívaných termínů ve stavební a urbanistické praxi posledních let. Urbanita je přitažlivá. Znamená nejen určitý text a rytmus urbanistické tvorby - geometrickou komplexnost, tvary, vztahy, řád i chaos, dekorativní prvky, ale i silnou sociální dimenzi a symbolické významy. Volání po “více urbanity” nacházíme v programech vypsanych soutěží, v odůvodnění tzv. dopravního zklidnění i ve zprávách k zastavovacím plánům. Můžeme říci, že nacházíme pět pojetí urbanity. Všechna tato pojetí jmenují podstatné a neopomenutelné elementy urbanity.

Jejich součet však bohužel, jak se v praxi ukázalo, nezaručuje urbanitu samu.

1. Sociálněekologická definice

Má málo společného se současným pojetím ekologie, navazuje na starší školu americké sociologie - chicagskou školu. Zde je urbanita svázána s velikostí, hustotou a heterogenitou městského obyvatelstva. Tato definice poskytuje projektantům uchopitelné a využitelné výsledky, které však byly v praxi velmi neúplně realizovány. Nejčastěji byla vytvářena vysoká hustota obyvatel, to proto, že je to výhodné i ekonomicky. Již méně se tvořila velikost a skoro vůbec ne heterogenita vrstev, kultur, etnik a funkcí. To, co z tohoto pojetí urbanity u nás i v Evropě zbylo, byly nové obytné soubory

z panelových vysokopodlažních domů. Sociální a funkční heterogenita se dá v dnešních společenských podmínkách dosahovat velice nesnadno. Sociální diverzita obyvatel v obytných čtvrtích ztroskotává na chování lidí. I pokud se vytvoří možnost heterogenity, prosadí se selektivní migrační procesy, na jejichž konci zůstane většinou sociálně stejnorodé obyvatelstvo. A pokud sociálně heterogenní obyvatelstvo ve čtvrtích přece zůstane, tak je sociální promíchání spíše prostorová, ale ne sociální realita. Kontakty mezi sousedy se vytvářejí mnohem snáze v sociálně homogenních čtvrtích než v sociálně heterogenních. Sociálně různorodá čtvrt' znamená prostorový fakt, který, kriticky viděno, je velice abstraktní.

Pokud se experimentálně projektovalo smíchání funkcí v malém měřítku, narazilo to na ekonomickou realitu. Velká produkční zařízení se dají těžko integrovat s bydlením. Totéž platí pro menší podniky, zatěžující životní prostředí emisemi či intenzivní dopravní obsluhou. Moderní pojetí administrativních staveb vyžaduje často jiné formy a konstrukce budov (např. rozpětí mezi nosnými částmi) než ty, které by se daly využít i na bydlení. Koncentrace v oblasti distribuce vede k tak velkým nákupním střediskům a supermarketům, že pouze z hlediska dopravního zatížení je těžké je přiblížit bydlení. Proto americkou novinářkou a autorkou knih o urbanismu Jane Jacobsovou tak láskyplně vykreslený obraz sociálně a funkčně smíšených ulic je asi již obraz navždy zmizelého města

19. století. To proto, že ztratilo za dnešních podmínek reálnou základnu své existence.

2. Funkcionalistické pojetí

Zde je kvalita městského prostředí důsledkem úplnosti, kterou jsou reprezentovány různorodé, celospolečensky diferencované funkce města, ke kterým patří zejména bydlení, práce, rekreace a doprava. Toto pojetí je vedle sociálněekologického nejbližší projekční praxi, i když přispělo málo k realizaci urbanity. Urbanistické a územněplánovací prosazení funkcionalistických principů (Aténská charta) vedlo paradoxně k tomu, že byly mnohde urbánní kvality zničeny.

3. Sociálněpsychologická definice

Za kritérium urbanity je zde pokládána dialekticky viděná polarita veřejného a soukromého. Město je v takovém měřítku urbánní, jak se každodenní život obyvatel polarizuje do dvou sfér. Do privátní, ve které je intimita a emocionalita umístěna především do bytu, a do sféry veřejné, politické a ekonomické, které nacházejí svoje místo ve veřejných prostranstvích.

4. Politické pojetí

Podle toho je urbanita důsledkem skutečnosti, že kladné občanské vlastnosti, jako píle, vzdělání a výkon a ne původ, příslušnost ke třídě či dědictví, rozhodují o sociálním postavení individua. Urbanita je vázána na spoluúčast občanů na řízení města, tj. na funkční demokracii.

5. Civilizační výklad

Urbanita znamená emancipaci od přírodní nutnosti. Město je vykládáno jako stroj, který své obyvatele činí nezávisly na práci a odpovědnosti, vlivech počasí a vlivech přírodního časového režimu.

6. Anarchistické pojetí

Urbanita obsahuje také protichůdný, chaotický a anarchistický element. To se obrací proti všem dosud jmenovaným elementům. Urbanita je proti jasnosti a přehlednosti města, proti jeho řádné ekonomii. Pouliční prodej, pololegální a neformální aktivity patří také k obrazu města. Ale jsou proti veřejnému pořádku. Pololegální aktivity, stínový skrytý i noční život a vůbec utajované stránky lidské existence vytvářejí specifikum velkoměstské urbanity. Anonymita velkoměsta je předpokladem k tomu, aby odchýlné chování našlo svá místa, ve kterých se může využít nezávisle na formálních i neformálních kontrolách. Město je poslední džunglí, kde je možné překvapení, dobrodružství, nebezpečí a s tím spojená změna a inovace. Toto však není možné ani není vhodné plánovat. Projektování je především řád. Program rozvoje města, který by chtěl rozvíjet chaotické elementy urbanity a propagovat anarchii, by našel jen úzkou politickou bázi.

Urbanita je také protikladnost. Již proto, že různé společenské skupiny mají různé a často protikladné zájmy. Právě město je takové místo, kde se vědomě řeší konflikty zájmů. Ale urbanita je protikladná i v dalším, základnějším smyslu, než je konflikt zájmů.

Městský obyvatel má ve městě protikladná očekávání. Mělo by být místem anonymity, a proto místem, kde je možné měnit sociální role a stále znovu začínat. Přitom má být domovem, místem, kde jsou známi a kde je možné důvěřovat a cítit se bezpečně. Městské povětrí osvobozovalo nejen z feudální závislosti, ale i z nutností a závazků daných vlastní biografií. Ale toto osvobození je dvojsečné, může být také ohrožením, může znamenat ztrátu bezpečnosti, nezákotvenost a ztrátu kořenů.

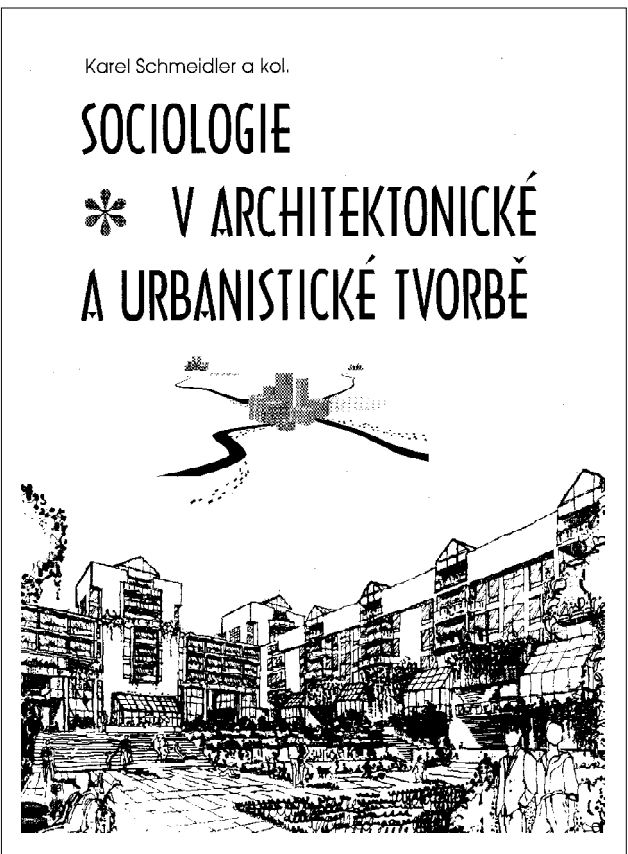
Podmínkou urbanity

je její vlastní vývoj. Všechny výše uvedené definice urbanity jsou podmínky nutné, nikoliv ale postačující. Urbanita je více než suma těchto elementů. Urbanita se musí vyvíjet, je výsledkem sociálních procesů, které potřebují čas. Evropské město má za sebou tisíciletý vývoj, ve kterém se mohla rozvinout jeho specifická urbanita. Novodobé, stejně velké obytné soubory, vznikaly za dobu nesrovnatelně kratší. I kdyby v projektu i realizaci zahrnovaly všechny výše uvedené aspekty urbanity, nedosahovaly by zpočátku urbánní kvality. K rozvinutí urbánních kvalit je třeba času. Navíc každá epocha a každá společnost vytváří vlastní zbarvení, vlastní typ urbanity. Urbanita, jak si ji dnes představujeme, obsahuje také dřívější, dnes již překonané elementy, známky dřívějšího pojetí. To je dalším důvodem, proč by měla být nově formulována.

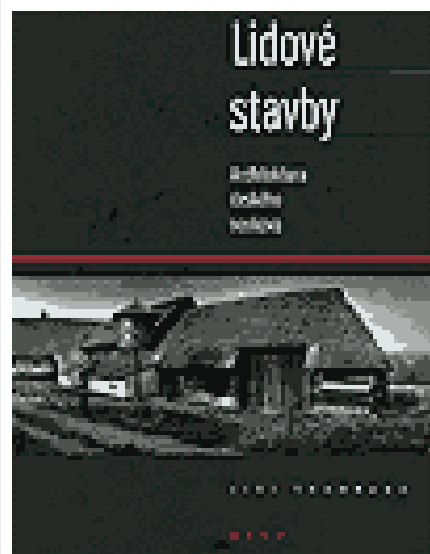
Urbanita je široké pole, kde sociologie, architektura a urbanismus jsou důležitými, ale nikoliv jedinými tvůrčími elementy. Nedá se pouze naplánovat, může se ale rozvinout v čase. Proto je nezbytné o ní přemýšlet, v diskusi hledat důsledky pro novou rozvojovou politiku měst.

Karel Schmeidler

Přetištěná stať je kapitolou z knihy Sociologie v architektonické a urbanistické tvorbě, kterou Ing. arch. PhDr. Karel Schmeidler, CSc., docent FA VUT v Brně, vydal v nakladatelství PC-DIR v roce 1997.

nové knihy nové knihy

LIDOVÉ STAVBY – ARCHITEKTURA ČESKÉHO VENKOVA

Autor: Jiří Škabrada
Vydavatelství ARGO, Praha 1999, 238 stran, ISBN: 8072030825, doporučená cena 495 Kč

Tradiční vesnické stavby stále tvoří většinu našeho historického stavebního fondu, představují podstatnou část chráněných památek a významně spoluurčují charakter tvářnosti venkova i celé země. Trvale nebo krátkodobě je obývá značný počet obyvatel - místních i chalupářů. Tato kniha je určena především těm, kteří se snaží starým vesnickým stavbám porozumět.

EKOLOGIE. JEDINCI, POPULACE A SPOLEČENSTVA

Autoři: Michael Begon, John L. Harper, Colin R. Townsend
Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci 1999, z angl. přeložil kolektiv, dotisk 1. vyd., 949 stran, doporučená cena 895 Kč

Výjimečné encyklopedické dílo, doplněné výkladovým slovníkem 570 ekologických pojmů a jejich anglických ekvivalentů...

RACIONALITA A EKOLOGICKÁ KRIZE

Autor: Petr Jemelka
Masarykova univerzita v Brně 1999, 1. vyd., 109 stran, doporučená cena 94 Kč
Odborná práce, která se zabývá krizí a současným světem, příčinami ekologických krizí, environmentální etikou, racionalitou a ohroženou kulturou...

PRAHA VČERA A DNES

Autoři: Miroslava Příkrylová - Alexandr Žurman - Marcela Nováková
Fotografie Zdeněk Thoma, Ota Pajer, Archiv hlavního města Prahy, Muzeum hlavního města Prahy.
Olympia, Praha 1999, 112 s.

Kniha Praha včera a dnes je založena na konfrontaci historických (černobílých) a dnešních (barevných) fotografií, doprovobených krátkým českým, německým, anglickým a francouzským textem. Dvojice snímků vždy zachycuje významnou změnu v obrazu určité části města. Tomuto důkazu mohou jako historické snímky posloužit i fotografie z doby ne tak dávné – např. okolí stanice Želivského zachycené v r. 1981 a naproti tomu dnešní snímek s hotelem Don Giovanni. Mezi dalšími dvojicemi jsou nároží Rašínova nábřeží a Ressslovy ulice (Tančící dům), nároží Národní třídy a Spálené ulice (obchodní dům Tesco, dříve Máj), náměstí Jiřího z Poděbrad (Plečníkův chrám Nejsvětějšího srdce Páně)...

KULTURA A KAŽDODENNÍ ŽIVOT V RANÉM NOVOVĚKU

Autor: Richard van Dülmen

Přeložil Martin Všetěček, 1. vyd., nakl. Argo v Praze 1999

Kniha vychází v edici Každodenní život a následuje po dopravní sondě Milana Hlaváčka a překladu Delumeauovy knihy Obležené obce. Jde o první díl trilogie, v jehož centru se nachází fenomén domu. Dům odkrývá autor jako určující identifikační prvek jedince, prostor determinující životaběh individua. Analyzuje partnerské a generační děje, hierarchii rodu, rodiny, domácnosti, zvyky v oblékání, podobu a řád sňatků, manželství, rozvodů, život řemeslníků, měšťanstva...

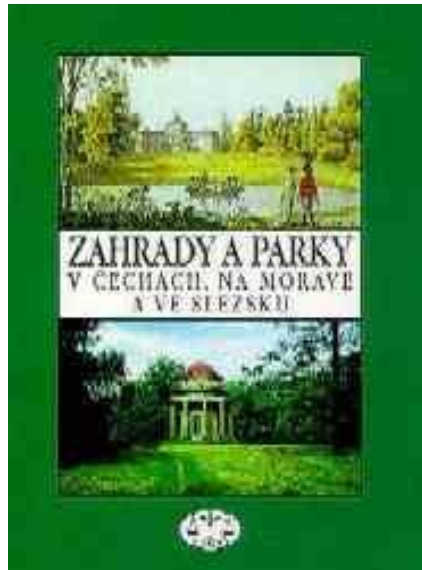
Knihy nakladatelství LIBRI chystané na 2. pololetí 1999

Především upozorňujeme, že ve druhém pololetí vychází IV. díl monumentální několikavazkové encyklopedie autora Karla Kuči, která vychází od roku 1996. Šestisvazková, bohatě ilustrovaná encyklopedie **Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku** postupně představí čtenářům historický, architektonický a urbanistický vývoj přibližně 1 400 měst a městeček. Text doprovázejí dobové i současné pohledy na města a jejich dominanty v podobě fotografií, vedut a rytin, městské znaky a unikátní plány sídel z poloviny 19. století.

Města a městečka v Čechách, na

Moravě a ve Slezsku Ml–Pra (IV. díl)
Vázané, kartonový přebal, cca 1 000 stran, cca 1 200 obr., 990,- Kč ISBN 80-85983-16-8, soubor ISBN 80-85983-12-5. Vyjde ve 2. pololetí 1999.

Pra–Te (V. díl) - připravuje se na rok 2000.
Te–Ž (VI. díl) - připravuje se na rok 2001.

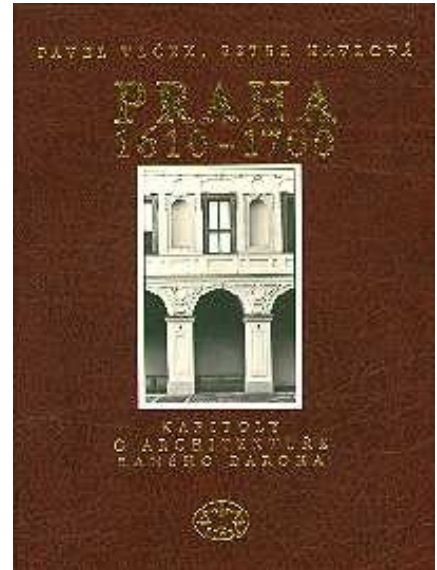
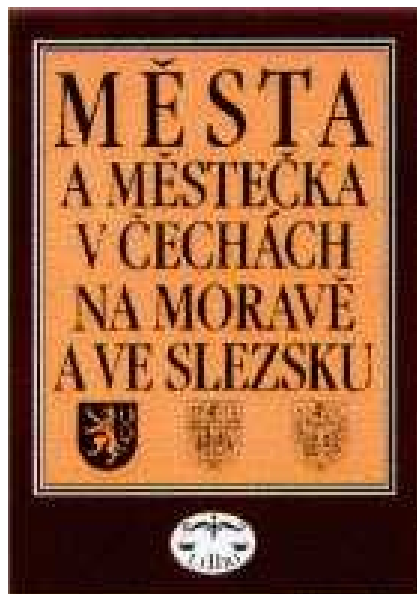

Zahrady a parky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku

kolektiv autorů

Vázané, 526 stran, na 400 obrázků, barevná příloha, 350,- Kč
ISBN 80-85983-55-9

Další z publikací LIBRI, které se věnují soustavnému mapování našeho architektonického bohatství, je tentokrát zasvěcena především zámeckým a palácovým zahradám a parkům, ale i městským či botanickým zahradám a arboretům a souvisejícím stavbám. Encyklopedie je unikátní i díky komplexnímu zpracování, které se netýká jen dobových proměn stavebních slohů a módy, ale mapuje důsledně i přírodovědnou část. Barevná příloha ukazuje nejkrásnější zahradní a parkové partie minulosti i dneška.

PRAHA 1610-1700

Kapitoly o architektuře raného baroka

Autoři: P. Vlček, E. Havlová

Vázané, kartonový přebal, 356 stran, na 300 obr., cena 950,- Kč, ISBN 80-85983-60-5

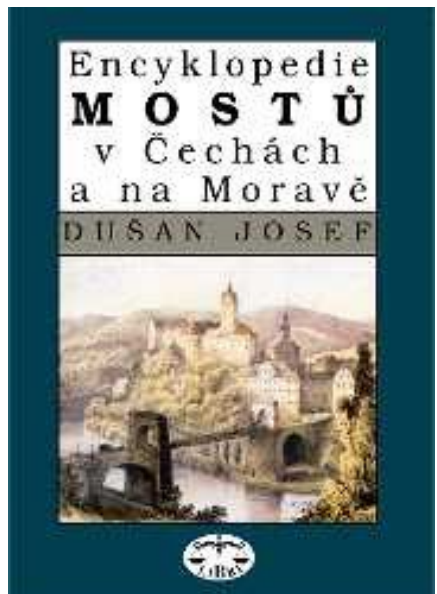
Po titulu J. E. Svobody, Z. Lukeše a fotografky E. Havlové Praha 1891-1918. Kapitoly o architektuře velkoměsta druhá kniha z této řady mapuje unikátní barokní památky našeho hlavního města.

Encyklopedie mostů v Čechách a na Moravě

Autor: Dušan Josef

Vázané, asi 400 stran, asi 400 obr., asi 325,- Kč, ISBN 80-85983-74-5

Asi 400 nejpozoruhodnějších mostů s podrobným popisem a vyobrazením. Další přibližně 2 000 mostů je zachyceno v krátkém encyklopedickém hesle.

Vydává rada Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR jako informační tiskovinu pro členy Asociace a zájemce. Vychází nepravidelně. Náklad 300 kusů. Redakce Ing. arch. Mgr. Zdeněk Černý, Pražského 604, 152 00 Praha 5, ☎ (02) 5818536, 51611585, fax 51611585, e-mail: zcerny@bohem-net.cz. Adresa kanceláře Asociace: Perucká 44, 120 00 Praha 2, ☎ (02) 6911272 (6910759) Vyšlo v září 1999.